

OPEN
SLOT

Roman

Afra Beemsterboer

OPEN SLOT

Eerder verschenen van Afra Beemsterboer bij
Uitgeverij Zomer & Keuning:

Banden van vroeger
Verdwaalde zwaluw
De muurbloem

Afra Beemsterboer

Open slot

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789401910651
ISBN e-book 9789401910668
NUR 344

© 2017 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

www.afrabeemsterboer.nl
www.zomerenkeuning.nl

Alle rechten voorbehouden

1

2015

Eigenlijk kon de parasol niet meer mee, zag Addy, toen ze het oude, verschoten geval in de standaard zette. Hij schoof licht over de vergrendeling omhoog. Eenmaal uitgeklapt zag ze waarom. De stof was zo vergaan dat er een paar baleinen doorheen staken. Met de handen op de heupen bekeek ze het treurige geheel.

‘Daar is het nieuwe wel vanaf, hè?’ riep haar buurman haar toe. Hij kwam net aanlopen.

‘Die schande wil ik niet meer zien.’ Op de volkstuin hoefde je niet zo precies te kijken, maar zelfs daarvoor ging het te ver. ‘Ach, een kop koffie drinken kan ook wel zonder parasol.’

Buurman Luc stond voor haar perceeltje. ‘Was je al aan een bakkie toe?’

Addy had aan een half woord genoeg. Ze pakte twee tuinstoelen uit het schuurtje.

‘Ik heb genoeg koffie mee voor twee personen.’ Wijzend op de stoelen voegde ze eraan toe: ‘En die zijn gegarandeerd steviger dan de parasol.’

Luc stapte over het hekje. ‘Dan graag.’

Addy kwam altijd met een fietsmand vol spullen naar het volkstuincomplex. Met van huis meegebracht eten en drinken kon ze het een hele dag uithouden in haar tuintje. Uit die mand diepte ze een paar bekers op.

‘En, Luc, wat moet er vandaag gebeuren in je tuintje?’

Addy schonk de koffie in. Ze had al gezien hoe het buurtuintje erbij lag. Om niet als bemoeial over te komen, wilde ze hem eerst horen zeggen wat hij van plan was te doen. Het kon zijn dat hij zelf wist dat zijn radijsjes gedund moesten worden. Of dat hij zijn raapstelen kon oogsten. Tenslotte hadden ze die tegelijkertijd gezaaid. Ze had hem het zakje gegeven met de helft van het zaad er nog in, omdat ze er anders zelf te veel van zou krijgen.

Zijn antwoord stelde Addy niet tevreden, hij zag dingen over het hoofd. Daarbij leek Luc niet zo zeker van zijn zaak. ‘Zal ik zo even met je meelopen? Ik zie in één oogopslag wat er moet gebeuren.’

‘Volgens mij staan mijn gewassen er florissant bij, maar bij jou vergeleken zal het wel een armzalig zootje zijn.’

‘Zo ben ik ook begonnen. Door fouten te maken en ervan te leren. Je krijgt hier gevraagd of ongevraagd advies, maar uiteindelijk steek je daar wel wat van op.’

‘Jij hebt al heel wat jaren ervaring, hè?’

‘Dat kun je wel zeggen, ja. Ik was negentien toen ik dit lapje kocht, dus dat is...’ Addy rekende snel. ‘... negenen-twintig jaar.’

‘Op je negentiende beginnen met een volkstuin? Addy, dat is atypisch.’ Lachend zinspeelde Luc op het hardnekkige grapje dat je pas met een moestuin begint als je stopt met werken. ‘Je hoort op je pensioen te wachten.’

‘Dat geldt voor mannen die thuis hun vrouw in de weg lopen,’ gaf Addy net zo hard lachend terug.

Ze wist van Luc dat hij nog niet zo lang geleden gepensioneerd was. Hij had zich in de wintermaanden bij de vereniging aangemeld als nieuw lid. Het uitzonderlijke van zijn aanmelding was dat hij ‘van buitenaf’ kwam.

Luc werd niet geaccepteerd zoals dat wel gebruikelijk was op de volkstuin, waar de gemoedelijkheid troef was. Het werd niet uitgesproken, maar Addy dacht dat het feit dat Luc

niet uit Dirkshorn kwam, er de oorzaak van was dat hij niet op de gangbare manier welkom werd geheten. In de kantine lieten de andere tuiniers hem alleen staan, ze knoopten geen praatje aan. Het was een ongeschreven regel dat je elkaar hielp, al was het dan maar door advies te geven. Dat kreeg Luc ook niet. Dat vond ze jammer.

Toen hij zich aanmeldde, had Addy al voorzien dat hij het perceel naast haar zou krijgen. De oude Huiberts, die zo lang als ze zich kon herinneren haar tuinbuurman was geweest, was aan het eind van de vorige zomer overleden. De oude baas, die door iedereen 'ome Cor' werd genoemd, had het mooiste tuintje van het complex achtergelaten. Ze miste de oude man. Ze had zelf heel wat ervaring, maar ze mocht graag bij hem te rade gaan.

Nu was ze zelf in de rol van leermeester gekomen, met een nieuwe buurman als leerling.

Het gebeurde nooit dat iemand werd uitgelachen om onervaren geklungel, maar ze had ook nog niet eerder meege maakt dat een nieuwkomer in de kou bleef staan. Hij had de gebruikelijke ontvangst al niet gehad, maar ze wilde niet dat er achter Lucs rug om gelachen werd om zijn beginnersfouten. Om dat te voorkomen bood ze hem haar hulp aan, maar wel zo onopvallend mogelijk. Het sprak voor haar vanzelf dat ze wie dan ook hielp, maar in het geval van Luc kwam er een beetje bescherming bij.

Daarbij had ze hem onmiddellijk sympathiek gevonden. Zij hoefde niet over een drempel heen om contact te leggen, zoals de andere tuinders.

Ze kon zich een voorstelling maken van hoe dat op Luc over moest komen. Tenslotte was zij ook met de nodige sceptis bekeken toen ze op het complex begon. Omdat ze een vrouw was en daarbij ook nog eens piepjong. Een meisje nog eigenlijk. Ze was inmiddels geaccepteerd, maar ze was altijd 'dat meidje van Van der Hoeven' gebleven.

‘Maar de keuze voor een volkstuin op zo jonge leeftijd is beslist opvallend. Hoe ben je daar zo toe gekomen?’

Voortbordurend op het grapje lachte Addy: ‘Ik liep thuis mijn moeder in de weg!’ Haar beginperiode op de tuin was ook wat apart geweest. Die vertoonde wel wat overeenkomsten met de start die haar nieuwe buurman er maakte.

Luc lachte mee, maar hij liet zich niet afleiden. ‘Maar de echte reden...?’

‘De echte reden is dat ik op zestienjarige leeftijd in aanraking kwam met het kweken van groente. Dat boeide me. Het greep me. Maar omdat zich dat afspeelde binnen een bijbaan, naast school, was het niet blijvend, terwijl ik er wel mee wilde doorgaan.’ Ze lachte bij de herinnering. ‘Mijn vader moest mee om het bestuur van de vereniging ervan te overtuigen dat het mij menens was. Ik kon echter referenties overhandigen.’

‘Stoer!’ zei Luc bewonderend.

‘Het argument dat ik al drie jaar tuinierde op Stinsenhil gaf de doorslag. Opvallend snel.’

‘Op zo jonge leeftijd zo’n voorliefde hebben. Dat is ook niet bepaald algemeen.’

‘Je doet al eens wat om de krant te halen, hè?’

Dat geloofde Luc niet. ‘Zal wel.’

‘Ach, hoe gaan die dingen...’ Addy was er luchtig onder. ‘Het is gewoon zo gelopen.’

Haar buurman keek haar aan, wachtend op een verdere verklaring, maar die kwam niet.

Ze hield de thermoskan omhoog in een woordeloze vraag of hij nog een kopje koffie wilde.

Hij knikte. Hij had nog wat anders opgevangen. ‘En Stinsenhil is...?’

2

1983

‘Ik heb weleens een vrolijker gezicht gezien bij het voltanken van mijn deux-chevauxtje.’

De dame die dat zei, was inderdaad een vaste klant bij het tankstation van Addy’s vader. Addy had haar al vaker gezien. Ze had opgemerkt dat de vrouw een nogal hoog voorhoofd had en een beetje geaffecteerd sprak. Ad van der Hoeven zou dat ‘een hete pieper in de strot’ noemen, deze dame behandelde hij echter altijd met alle egards.

Addy was niet in de stemming om iemand ook maar een glimlach te laten zien. Ze had net ruzie gehad met haar vader.

De dame vervolgde: ‘Je hele houding straalt iets uit van dat je er zin in hebt als een dief in het hangen.’

Addy hing de slang weer terug.

De mevrouw met het lelijke eendje gaf het zomaar niet op. ‘Heb je mot gehad met je ouweheer?’

Dat kwam ongemakkelijk dichtbij. Zonder het te willen knikte Addy.

‘Ad lijkt me geen kwaaië. Heb je het te bont gemaakt, meisje?’

Het floepte eruit voor Addy kon bedenken of ze dat wel wilde zeggen. ‘Ik ben bang dat mijn vader mij inlijft waar mogelijk, nu ik in mijn examenjaar zit. Ik moet wel leren, maar ik heb best veel uren vrij. Alleen, ik vind het niet leuk meer om op het tankstation te werken. Ik wil hier niet de hele

zomervakantie werken. Ik wil een ander baantje. En nou is mijn vader kwaad.'

De summiere uitleg zei de dame genoeg. 'Aha.' Ze deed er het zwijgen toe en ging betalen bij Ad, die binnen achter de kassa zat.

Addy bleef achter bij de pompen. Terwijl ze een andere klant hielp, zag ze dat haar vader en de forse vrouw in haar richting keken en knikten.

Jaja, lekker mij een beetje afvallen... leuk, dacht Addy. Haar humeur zakte nog dieper nu ze zag dat ze over de hekel gehaald werd. Ze kon nog maar net aan beleefd doen tegen de klanten.

De vrouw van de gele eend kwam terug. Ze droeg een rib-fluwelen broek, en bij elke stap maakte die broek een zwiepend geluidje. Het was een mannenbroek, vond Addy. En dat roodzwart geruite flanellen overhemd was ook niet bepaald vrouwelijk. De vrouw was duidelijk niet uit op een goede indruk maken, als ze zulke kleren droeg. Het kon haar kennelijk niet schelen. Anders reed je toch ook niet in zo'n afgrijselijke auto?

'Zo, Addy...' zei de vrouw. De dame kende haar naam, zeker daarnet van haar vader gehoord, maar Addy kende niet die van haar. 'We zien elkaar nog wel, hè?'

Addy dacht aan de volgende tankbeurt. 'Vast wel. Tot ziens.'

'Tot ziens.'

'Dat heb je leuk voor elkaar gekregen, met je verwende gezeur.' Ad van der Hoeven was niet zo best te spreken over zijn dochter. Hij luchtte zijn hart zodra ze binnenkwam voor haar lunchpauze.

'Ik weet echt niet wat je bedoelt, hoor.' Meestal zocht ze een plekje dicht bij haar vader om haar broodjes op te eten, maar als hij nog zo'n pestbui had, ging ze liever ergens anders zitten.

Het was een ongeschreven wet dat je tegenover de klanten niet liet zien dat je uit je hum was. Zondigde haar vader nu zelf tegen die regel? Ze keek om zich heen. Er was verder niemand in de shop.

‘Nou, ik denk toch dat je een woordje hebt laten vallen tegen de jonkvrouw.’

‘De jonkvrouw?’ De verbazing was van Addy’s gezicht te lezen. ‘Die mevrouw in die ribfluwelen broek, die in die gele eend rijdt? Is dat een jonkvrouw?’ Bij wat zij zich voorstelde van een adellijke dame kwam geen werkkleding of een ‘eend’ kijken. Een vrouw van adel liet zich rijden in een limousine, door een chauffeur in uniform. Een beetje zoals koningin Beatrix. Addy begreep wel dat de adellijkheid zich verdienstelijk maakte op maatschappelijk niveau, maar niet zoals deze zogenaamde jonkvrouw, bij wie ze rouwrandjes onder haar nagels had gezien.

‘Je gaat me toch niet vertellen dat je dat niet wist, hè?’ Nu was Ad ook verbaasd.

‘Hoe moet ik dat weten? Niemand heeft het me ooit verteld.’ Ze wees in de richting waarin het gele autootje was verdwenen. ‘Ik ken haar van gezicht, omdat ze hier wel vaker tankt. Verder weet ik niets van die mevrouw.’

‘Nou, Bertie is van de burcht.’ Ad zei het alsof dat alles duidelijk moest maken.

Addy proestte. ‘Bertie?’ Voor haar was de dame als jonkvrouw al gesjeesd, maar nu bleek ze ook nog een rare naam te hebben.

‘Voluit heet ze Egbertina van de... van de... huppelepup.’

Dat gaf nog meer pret. Haar vader nam het haar kwalijk dat ze niet op de hoogte was, maar dat was hij zelf ook niet. Die kwade toon van hem ging daarop stuk. Hij zou weleens even laten zien hoe goed hij zijn klanten kende, maar de achternaam van een van de kopstukken uit het dorp had hij ook niet paraat. Addy draaide zich om naar de koffieautomaat,

zodat hij niet kon zien dat ze hem uitlachte.

Voor die zogenaamde boze bui was ze nu niet bang meer. Ze voegde zich bij haar vader zodat ze kon zitten om haar broodjes op te eten. Haar oudere broer, Tim, moest het even alleen afkunnen. Addy trok de kaartenbak naar zich toe. Nu wilde ze precies weten hoe de jonkvrouw heette. Bijna achter in de doos met de beduimelde kaartjes vond Addy wat ze zocht. De adellijke bewoonster van de burcht heette voluit Egbertina van de Well.

Addy bedacht dat de weledele mevrouw Van de Well waarschijnlijk nog een stuk of zeven voornamen had. Dat was toch bij mensen van adel altijd zo?

Ad nam zijn eigen broodtrommel er ook bij om aan zijn lunch te beginnen.

‘Maar wat heb ik dan voor elkaar gekregen met mijn...’ ze gebaarde met haar hand: om jouw woorden te gebruiken: ‘... verwende gezeur?’

‘De jonkvrouw heeft waarschijnlijk een baantje voor je.’

Addy sperde haar ogen wijd open van verbazing. ‘Hebben jullie dat besproken? Dus ik moet binnenkort bij haar langskomen? Moet ik daarover bellen?’

‘Nee, je begrijpt het nog steeds niet helemaal, hè? Je moet je vanmiddag om halfdrie bij haar melden.’ Ad bekeek wat zijn vrouw op zijn boterhammen gelegd had. ‘En als de jonkvrouw zegt: spring, dan spring je. Dus... jij gaat je zo direct douchen en omkleden, voor je afspraak op Stinsenhil.’

Stinsenhil was een ijkpunt in Dirkshorn en in de wijde omgeving. Het was best gek, bedacht Addy terwijl ze ernaartoe fietste, dat ze vertrouwd was met het slot, maar er nog nooit was geweest. Net zo raar als het feit dat ze eigenlijk de jonkvrouw al kende, van haar bezoeken aan het tankstation, maar pas die ochtend haar naam had gehoord. Was het gebrek aan belangstelling van haar kant, dat ze nog altijd niet

precies wist wat er zich allemaal afspeelde op de burcht? Stinsenhil was een begrip waar je niet omheen kon, zo vervlochten was het met het dorp, maar Addy wist niet waar het voor stond. Het was kennelijk iets wat je voor lief nam. Stinsenhil hoorde bij Dirkshorn, daarover vroeg je je niets af.

Toen ze nog een heel klein meisje was, had de achter de hoge hekken gelegen vesting haar aandacht getrokken. 'Is dat een kasteel, papa?'

'Dat, lieverd, is Stinsenhil. Ja, het lijkt wel een beetje op een paleis, hè?'

Nu liep ze met de fiets aan de hand over de oprit. Ze ging de brug over. De wind maakte golfjes in het water, maar het leek niet te stromen. Haar vader had haar verteld dat dit water een afgetakte zijrivier van de Rekere was.

Ze had het gevoel terug in de tijd te stappen. Het kostte geen moeite om je voor te stellen dat er elk ogenblik een vier-span paarden met een koets onder de hoge boogpoort door kon komen. Lang duurde die fantasie niet. Tussen de spijlen van het hek door zag Addy de gele eend. Ze moest op een moderne intercom drukken om haar komst te melden.

'Ja...?' vroeg een krakerige stem. Het klonk vervormd, maar Addy kon horen dat het niet de jonkvrouw was.

'Goedemiddag, mijn naam is Addy van der Hoeven en ik heb om halfdrie een afspraak met...'

De stem viel haar in de rede. 'Met Bertie, denk ik?'

Bertie? Liet de jonkvrouw zich zo noemen door haar werknemers? Nu wist Addy het niet meer. Wat voor houding werd er van haar verwacht? Ze hield het maar op de beleefdheid die haar van huis uit was bijgebracht.

'Eh... ja, alstublieft.'

De intercom zweeg. De hekken zwaaiden open.

Ze stapte een enorme tuin in. Eerst vielen haar de voorjaarsbloemen op, maar terwijl ze naar de gele eend liep, zag ze dat ze door een moestuin liep. De groentebedden werden

omzoomd door bloeiende planten en lage haagjes, maar de hoofdrol was weggelegd voor groenten, kruiden en fruitbomen. Er was nog niet zoveel te zien. Het was eind maart en daarmee te vroeg in het seizoen om al aardappelloof boven de grond te zien of het groen van sperziebonen dat tegen de ruiters op klom. In de indeling kon Addy zich niet vergissen. Hier werd groente gekweekt, en aan de afmeting van de tuin te zien: niet zo'n beetje.

Ze vergaapte zich aan de grootte van de tuin, waarin een paar mannen aan het werk waren. Ze viel bijna over haar eigen voeten.

Tegen de dichtstbijzijnde tuinman zei ze: 'Ik ben op zoek naar mevrouw Van de Well.'

De man nam haar op. 'Een nieuweling?' Hij gaf zelf antwoord. 'Dat moet wel, want ik heb je hier nog nooit gezien. Ik zal je wel even voorgaan, dan hoef je niet te zoeken.'

Hij deed zijn klompen uit voordat hij de deur opende.

Addy stapte achter de tuinman aan naar binnen, door wat zij aanzag als voordeur. Ze was binnen. Voor het eerst binnen in wat ze als klein meisje een kasteel had genoemd. Binnen op Stinsenhil. Het was niet al te licht in de gang, maar ze kon de meubels nog goed onderscheiden, de tegelvloer met de looper erop, de wapenschilden langs de wand. Ze liep langs deuren, links en rechts. Ze volgde de tuinman, maar het liefst had ze wat preciezer bekeken waar ze terechtgekomen was.

Hij duwde een deur open. 'Hé, dat is vreemd, ze is er niet,' merkte hij op en tegen Addy: 'Dit is het kantoor. Hier moet je wezen, hoor. Ik weet alleen niet waar mevrouw Bertie is. Ze zal zo wel komen. Daar is ze punctueel genoeg voor.' Hij gebaarde dat ze naar binnen moest gaan.

Addy betrad de ruimte met het gevoel dat ze iets deed wat niet mocht. Ze stond tegenover een groot bureau, waarop een paar stapels stofmappen lagen. Het vloeiblad lag vol met paperassen. Als dat het volume van de administratie aangaf,

dan had de jonkvrouw hier een omvangrijke taak. Hier werd gewerkt, dat was duidelijk. En als de punctuele Bertie niet op haar plaats was, dan had dat vast een geldige reden.

Addy aarzelde. Kon ze alvast gaan zitten? Maar toen haar blik op een enorm schilderij viel, dacht ze er niet meer aan om te gaan zitten of niet. Met haar handen op de rugleuning bleef ze kijken. Van bewondering zakte haar mond halfopen.

Het was de jonkvrouw zelf op jonge leeftijd in galagewaad. Egbertina van de Well contrasteerde bijna lichtgevend tegen de donkere achtergrond met zware meubels. De japon was ivoorwit, met een strak lijfje en een rok die in rijke plooien over haar voeten viel. De parels die ze om haar hals droeg, straalden een zachte glans uit, net zoals die op de rok waren genaaid. Haar haar was opgestoken, er zat een diadeem in. Ze droeg handschoenen tot over de elleboog. In haar rechterhand hield ze een dichtgeklapte waaier.

De japon en de juwelen trokken de aandacht, maar als je de ogen van de jonkvrouw zag, lieten die je niet meer los. Ze straalden iets uit dat absoluut niet paste bij de jurk. Of zelfs maar bij haar status. Egbertina keek bepaald ondeugend de wereld in. De levendige blik was in tegenspraak met haar statige gewaad en de bedaagde omgeving. Hoe langer je keek, hoe meer de ogen je leken te volgen. Er was iets in die blik. Addy probeerde het te benoemen voor zichzelf. Het was of de jonge Egbertina iets wist. Of ze een geheim bezat. Of... wijsheid.

‘Vind je het mooi?’

Addy had haar hoofd in haar nek gelegd om het schilderij goed in zich op te kunnen nemen. Ze klapte geschrokken haar kaken op elkaar en knikte. Dat moest wel een beetje dom overkomen, dus om het te verduidelijken, zei ze: ‘Ja.’

Ze was betrapt op staren, maar ze meende het dat ze het prachtig vond. Het was toch ook mooi? Iets anders kon je er moeilijk van zeggen.

De jonkvrouw keek er niet eens naar. De blikvanger in haar kantoor deed haar niet zoveel.

‘Ik was eenentwintig toen ik geportretteerd werd. Dat was toen de gewoonte. Ik kan me nog herinneren dat ik lang moest stilstaan. Niks voor mij.’

‘Maar het resultaat is prachtig.’

‘Hm. Ja.’ De jonkvrouw was kort en onaangedaan onder Addy’s compliment. ‘Alsof ik niet wat beters te doen had dan een beetje wuft met een waaier te wapperen.’

Addy had haar leren kennen in die malle gele eend, met flanelen werkoverhemden, ribfluwelen broeken en waxjassen, en op haar beste dagen had ze ook nog rubberlaarzen aan.

‘Ik heb ook een heel ander beeld van u.’ Het ontglipte haar.

‘Gelukkig wel. Dit was een verplicht nummer. Het is niet wie ik ben.’

De jonkvrouw nam plaats achter haar bureau. Ze gaf met een handgebaar te kennen dat Addy moest plaatsnemen. Addy ging zitten in een stoel met bewerkte poten en een zitting waarvan ze dacht dat hij geborduurd was.

‘Ik werd onverwacht weggeroepen.’ Het was een uitleg voor haar afwezigheid, geen excuus. ‘Maar bij dezen: van harte welkom en alsnog goedemiddag.’

‘Goedemiddag,’ reageerde Addy beleefd.

‘Zo, Addy van der Hoeven, wat leuk dat je naar je vader vernoemd bent.’

Addy kon de ommezwaai in het gesprek niet zo gauw volgen. ‘Eh...’

De jonkvrouw ging verder. ‘Ik wist natuurlijk wel dat je Ads kleine meid was, maar niet precies hoe je heette. Hoe oud ben je?’

‘Zestien.’

‘Precies de goede leeftijd. Jonger moet ik ze niet hebben, dat geeft alleen maar geklier. Heb je enig idee wat je hier gaat doen?’

Egbertina was zowel kordaat als mysterieus. Ze overdonderde Addy met haar mening over klierende jeugd, waar die niets van begreep, en ze liet tegelijkertijd geen opening voor een weerwoord.

‘Nee, mevrouw.’

Als de jonkvrouw zegt: spring, dan spring je...

Wat hing haar boven het hoofd? Wat had ze met een kleine ‘sliip of the tongue’ aangehaald? Was het achteraf niet slimmer om bij haar vader te blijven werken?

Het klonk allemaal of het al een uitgemaakte zaak was. Of de keuze al bepaald was. Ze durfde niet eens meer ‘nee’ te zeggen.

Net toen Addy bedacht dat de jonkvrouw van rake klappen hield, maakte deze een heel andere opmerking, vol begrip en meegevoel. ‘Het is goed dat je verder kijkt dan het ouderlijk nest, meisje. Daar kun je niet vroeg genoeg mee beginnen. Ik kan ervan meepraten. Al heb ik dat op mijn eigen manier ingevuld.’

Addy keek weer naar het schilderij. De Egbertina van toen was inderdaad wel wat anders dan die van nu. Maar ze was toch altijd op het slot gebleven? Wat bedoelde ze dan met verder kijken dan het ouderlijk nest? Dat sloeg kennelijk op die ‘eigen manier’.

‘Nou, welkom aan boord, Addy van der Hoeven.’

‘Dank u wel,’ stamelde ze. Ze had de baan, besefte ze, zonder te weten wat ze ging doen. Ze had nog niet eerder een sollicitatiegesprek meegemaakt, maar dit viel beslist in de categorie raar.

‘Wanneer kun je beginnen?’

‘Voorlopig ben ik alleen op zaterdag beschikbaar, maar in de schoolvakanties kan ik vaker komen. En in de examenperiode...’ Addy wilde meer uren aanbieden, maar daar kon ze nog niet zo specifiek in zijn.

De jonkvrouw onderbrak haar met een handgebaar als van

een politieagent die het verkeer tegenhoudt. ‘Je school en je leerwerk gaan voor. Maar goed, dan zie ik je volgende week zaterdag. We beginnen niet al te vroeg, hoor, halfnacht is een nette tijd.’

Addy was wel wat gewend op het gebied van vroeg beginnen op het tankstation, maar ze had verwacht als begintijd negen uur te horen te krijgen. Ze liet niets van haar verbazing blijken.

De jonkvrouw stond op. ‘Kijk, steek dit formulier maar in je tas. Dat krijg ik volgende week zaterdag ingevuld van je terug. Ga mee, dan zal ik je uitleggen wat je gaat doen. Ik zal je Stinsenhil laten zien.’

Willy van der Hoeven keek haar dochter verbaasd aan toen die ruim na vijf uur thuiskwam. ‘Ben jij al die tijd op het slot geweest?’

Addy plofte op de bank neer, armen en benen wijd. ‘Ja.’

Willy prikte in de aardappelen. Ze wilde dolgraag meer horen over Stinsenhil, waar ze zelf ook nog nooit geweest was. ‘En?’ riep ze haar dochter achterna, vanuit de keuken.

‘Wat een plek... wat een plek!’

Willy keerde de gehaktballen om. Addy maakte haar nog niets wijzer, maar het was duidelijk dat ze zwaar onder de indruk was.

Ad pakte het directer aan, toen hij met zijn hele gezin aan tafel zat. Hij bediende zich rijkelijk van de geurige jus. ‘Zo dame, hoe ging je gesprek?’

‘Goed.’

‘Dus je hebt de baan?’

‘Ja.’

‘Mooi zo.’ Eerder op de dag was Ad niet geporteerd van het idee dat zijn dochter ergens anders wilde werken, maar nu ze bij de jonkvrouw een baan in de wacht had gesleept, was hij trots en hij leek zijn boosheid te zijn vergeten.

Haar broers volgden het gesprek met interesse, al zouden ze dat nooit toegeven. Ze loerden op een kans om Addy op de hak te nemen.

‘Maarre... wat ga je daar eigenlijk doen?’

‘Ik ga in de tuin werken. In de moestuin, om precies te zijn.’

Addy was in gedachten weer terug bij de rondleiding die ze die middag gekregen had. Nieuwsgierig en tegelijkertijd nerveus was ze de jonkvrouw gevolgd.

Waar was ze in vredesnaam in beland? Als Egbertina nu eens iets voor haar in petto had wat ze helemaal niet wilde doen?

‘Ik zal je voorstellen aan mijn hoofdtuinman, Peer,’ zei de jonkvrouw, terwijl ze Addy voorging tussen de groentebeden door. ‘Die ken ik al mijn hele leven. Hij zal je onder zijn hoede nemen.’

‘Maar ik weet niets van tuinieren of van groenten kweken.’ De schrik sloeg Addy nu toch wel om het hart.

‘Precies daarom vertrouw ik je aan Peer toe.’

‘Maar als ik dingen fout doe...’ Haar zelfvertrouwen wankelde nogal.

De jonkvrouw hield haar pas in. ‘Kun je goed luisteren?’

‘Ja.’ Addy hield eveneens ogenblikkelijk halt. Haar ogen waren groot van verbazing. ‘Ja, natuurlijk.’

‘Dan kan er niets misgaan.’

Egbertina zette er weer stevig de pas in. Addy dribbelde snel achter haar aan.

Dat de jonkvrouw bovenaan stond in de rangorde sprak vanzelf: door haar voorname afkomst. Maar de manier waarop ze dat gestalte gaf, was door haar meningen met grote stelligheid te verkondigen, niet door een zekere afstand te nemen van haar medemensen. Addy moest nog aan haar toekomstige werkgeefster wennen, maar het leek haar nu al een vrouw die haar eigen gelijk voor recht liet gelden

en die geen tijd verdeed met details.

Om iets nieuws te leren, vond ze een paar goede oren genoeg.

Addy haalde nogmaals haar schouders op, achter de rug van de jonkvrouw. Ze vond het maar gek.

‘Peer, heb je een momentje?’ Het klonk beleefd en vriendelijk, maar Addy begreep nu al dat als Peer geen momentje had, de jonkvrouw dat niettemin nam.

Een oude man duwde zijn pet met zijn duim omhoog. Hij legde zijn knoestige werkhandsen op de steel van zijn schoffel. ‘Mevrouw Bertie...’

Die pet moest hij toch afnemen? Addy keek van de een naar de ander. ‘*Mevrouw Bertie*’? Accepteerde ze die malle naam?

De jonkvrouw vond het klaarblijkelijk heel normaal.

‘Peer, ik wil je voorstellen aan Addy, die ons team komt versterken.’ Ze maakte Addy met een gebaar duidelijk dat ze erbij moest komen staan. ‘Ze is de dochter van...’

‘Ad van der Hoeven, dat zie ik zo.’ Hij gaf haar een hand. Stevig, met een vereelte huid.

Weer iets vreemds, viel Addy op. Zij kende deze man helemaal niet, had hem nog nooit gezien, maar toch was hij bekend genoeg met de dorpsbewoners om familiegelijkenis te zien.

‘Deze jongedame is uitgekeken op het tankstation. Ze zocht een nieuwe uitdaging, wat jij, Addy?’

Ze knikte slechts, want van haar leek geen antwoord te worden verwacht. De tuinman en de jonkvrouw richtten zich tot elkaar.

‘Ik hoop dat u nog over uw scherpe oog beschikt, mevrouw Bertie...’

Egbertina trok haar wenkbrauwen op. Dat haar oordeel in twijfel werd getrokken, was ze niet gewend. ‘Had ik al eens ongelijk, Peer?’

Addy viel van de ene verbazing in de andere. Communiceren op het slot was iets van een heel andere orde dan bij haar thuis. Met een paar welgekozen woorden werd enige tegenpraak gesmoord.

Egbertina legde een hand op Addy's schouder. 'Ze zegt dat ze goed kan luisteren.'

De glimlach op Peers gezicht zorgde voor nog meer rimpels. 'Dan komt het wel goed.'

Thuis voor haar familie vatte Addy het sollicitatiegesprek samen. 'De jonkvrouw heeft me een rondleiding gegeven. Ze vroeg of ik goede oren had, ik zei ja en later zei de hoofd-tuinman dat het dan wel goed kwam.'

Haar vader lachte. 'Dus je bent aangenomen op grond van je oren?'

'Vind je het niet geweldig, Ad?' vroeg Willy haar man. Ondanks het vreemde gesprek dat haar dochter er had gehad, had Stinsenhil niet aan romantische uitstraling ingeboet voor Willy. 'Onze dochter komt op het slot te werken.'

Leon, Addy's jongere broer, kwam ertussen. 'Nou, mam, je kijkt er nogal tegenop, maar Addy komt gewoon in de prut te liggen.'

Leon kon het zeker niet hebben dat zijn zus aandacht kreeg. Addy keek haar broer vernietigend aan. 'Ik ga daar heus wel wat leren, hoor.'

'Ja, bekakte manieren zeker en hoe je met een hete aardappel in je strot moet praten.' Tim zorgde er, net als zijn broer, wel voor dat hun zusje het niet hoog in de bol kreeg.

Ad en Willy lieten dat gekibbel gaan. Ze wisten dat de onderliggende verstandhouding tussen de kinderen wel een stootje kon hebben.

'Ad, heb jij enig idee hoe oud de jonkvrouw is?' vroeg Willy zich hardop af.

Addy kauwde op een stukje bloemkool. Ze zag in gedachten het schilderij weer voor zich. In de rechterbenedenhoek

had de schilder zijn signatuur gezet en het jaartal: 1924. Egbertina had gezegd dat ze eenentwintig was toen ze op doek werd vastgelegd. Ze rekende snel. ‘Tachtig.’

‘Nee toch, zo oud al? Ik weet dat ze inderdaad de jongste niet meer is, maar tachtig geef je haar niet. Ze is nog zo krannig.’ Willy was hoogst verbaasd. ‘Dat kan ik amper geloven. Hoe weet je dat zo zeker, Addy?’

Ze legde het haar ouders uit, aan de hand van haar reken-sommetje. De jonkvrouw was echt al tachtig, onmenselijk oud, maar ze vond de oude dame zelf ook erg kwiek. Dat paste meer bij een jongere leeftijd. De jonkvrouw had een leven van hard werken achter de rug. Ze had zichzelf niet gespaard. Misschien was dat juist het geheim van een lang leven. Meer doen dan alleen maar met een waaier wapperen.

Addy legde haar bestek neer. ‘Zeg mam, wat betekent wuft eigenlijk?’

ALLEEN MET HAAR HANDEN IN DE AARDE VOELT ZE ZICH IN HAAR ELEMENT

Weduwe Addy stopt al haar liefde en energie in haar moestuin. Haar volwassen zoons zijn het huis uit en haar baan is ze kwijtgeraakt. Addy vraagt zich regelmatig af wat de zin is van haar bestaan. Dan ontmoet ze Luc, haar nieuwe buurman op de volkstuin. Luc weet niet veel van tuinieren, maar wel van de menselijke geest. Stukje bij beetje weet hij Addy's levensverhaal te ontrafelen en een nieuw licht te werpen op haar verleden.

Afra Beemsterboer is een Noord-Hollandse schrijfster van familieromans waarin het innerlijk leven van de hoofdpersoon wordt uitgediept. Eerder verschenen van haar onder meer *Banden van vroeger* en *Verdwaalde zwaluw*.

Z&K

ISBN 978 94 0191 065 1 NUR 340

9 789401 910651

www.zomerenkeuning.nl